

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Основи побудови робототехнічних систем
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	бакалаврський
Семестр	1 семестр
Курс	2 курс
Анотація курсу	<p><u>Метою вивчення дисципліни</u> є формування у студентів фундаментальних знань і практичних навичок у галузі робототехніки, включаючи принципи проектування, програмування, інтеграції та тестування робототехнічних систем, а також розвиток вмінь застосовувати сучасні методи і технології для створення автономних і напівавтономних роботів, здатних вирішувати складні завдання в різних прикладних сферах, таких як промисловість, медицина, логістика, і наукові дослідження.</p> <p><u>Завданням дисципліни</u> є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення студентів з основними поняттями, класифікаціями та принципами робототехніки, включаючи типи роботів та їх застосування в різних галузях; - вивчення апаратного забезпечення робототехнічних систем, зокрема мікроконтролерів, плат управління, сенсорів та виконавчих механізмів, а також методів їх інтеграції в роботизовані системи; - освоєння методів програмування роботів, алгоритмів навігації, управління, штучного інтелекту та машинного навчання, а також використання сучасних інструментів і середовищ розробки; - опанування навичками моделювання та тестування роботів у віртуальних і реальних середовищах з метою оптимізації їхніх алгоритмів та функціональних можливостей; - вивчення аспектів кібербезпеки, етичних і правових питань у сфері робототехніки, а також аналіз сучасних трендів і перспектив розвитку робототехнічних систем для підготовки студентів до вирішення інженерних і наукових задач в майбутньому.

	<p>Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є робототехнічні системи та їх компоненти, включаючи апаратне забезпечення (мікроконтролери, сенсори, виконавчі механізми), програмне забезпечення (алгоритми управління, навігації, штучного інтелекту), а також процеси проектування, розробки, інтеграції та тестування роботів для виконання специфічних завдань у різних прикладних сферах.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є принципи побудови, архітектура, методи програмування та управління роботами, методи інтеграції сенсорних і виконавчих компонентів, алгоритми навігації і прийняття рішень, а також етичні, правові та безпекові аспекти використання робототехнічних систем у реальному світі.</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=249
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Розломій Інна Олександрівна, доцент канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: inna-roz@ukr.net
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 180 Кількість кредитів – 6 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 120 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Словесні (лекція, самостійна робота з джерелами інформації, науково-популярна розповідь); Наочні (презентаційні повідомлення) Практичні (лабораторні роботи); Інтерактивні методи (дистанційні консультації).
Зміст дисципліни	
Змістовий модуль 1. Основи робототехніки та апаратні компоненти.	
Тема 1. Вступ до робототехніки. Історія, напрямки та сучасні досягнення.	Історія розвитку робототехніки. Основні напрямки робототехніки. Огляд сучасних досягнень та інновацій у робототехніці. Визначення та характеристики інтелектуальних систем і автономних роботів.
Тема 2. Типи роботів. Класифікація, характеристики та області застосування.	Класифікація роботів. Основні технічні характеристики роботів. Приклади застосування різних типів роботів у промисловості, медицині, дослідженнях. Особливості конструювання роботів залежно від їхнього призначення.

<p>Тема 3. Основи електроніки для робототехніки.</p>	<p>Типи датчиків у робототехніці. Виконавчі механізми. Принципи роботи основних електронних компонентів і модулів роботів. Вибір і підключення датчиків та виконавчих механізмів до роботизованих систем.</p>
<p>Тема 4. Апаратне забезпечення роботів: мікроконтролери, плати управління, інтеграція сенсорів.</p>	<p>Мікроконтролери та їх роль у робототехніці: Arduino, Raspberry Pi, STM32. Типи плат управління для роботів. Інтеграція сенсорів та модулів зв'язку в роботизовані системи.</p>
<p>Тема 5. Інженерні основи проектування та прототипування роботів.</p>	<p>Основні принципи механічного проектування роботів. Використання CAD-систем для проектування робототехнічних систем. Методи швидкого прототипування: 3D-друк, лазерне різання, CNC-обробка. Аналіз механічних властивостей та тестування прототипів.</p>
<p>Змістовий модуль 2. Програмування та алгоритми управління роботами.</p>	
<p>Тема 6. Програмування роботів. Мови програмування та інструменти.</p>	<p>Основні мови програмування для робототехніки. Огляд середовищ розробки: ROS (Robot Operating System), VPL (Visual Programming Language). Програмування мікроконтролерів та вбудованих систем. Створення базових програм для управління роботами.</p>
<p>Тема 7. Основи алгоритмів навігації та локалізації роботів.</p>	<p>Принципи роботи алгоритмів навігації: SLAM (Simultaneous Localization and Mapping), A* пошук. Методи локалізації та картографування. Програмна реалізація алгоритмів навігації для автономних роботів. Інтеграція навігаційних алгоритмів у роботизовані системи.</p>
<p>Тема 8. Використання штучного інтелекту та машинного навчання в робототехніці.</p>	<p>Основи штучного інтелекту. Застосування машинного навчання для задач робототехніки: розпізнавання образів, контроль руху. Використання інструментів та бібліотек AI в робототехніці: TensorFlow, PyTorch. Розробка простих AI-моделей для роботів</p>
<p>Тема 9. Моделювання роботів. Симулятори та віртуальне тестування</p>	<p>Огляд програмних симуляторів для робототехніки: Gazebo, V-REP, Webots. Методи віртуального тестування роботів у різних середовищах. Аналіз та оптимізація алгоритмів на основі симуляційних даних.</p>
<p>Тема 10. Алгоритми управління маніпуляторами та мобільними роботами.</p>	<p>Основи управління маніпуляторами: інверсна кінематика, траскторне планування. Алгоритми управління мобільними роботами: PID-контролер, розподілене управління. Програмна реалізація управління маніпуляторами та мобільними платформами</p>

Змістовий модуль 3. Інтеграція, тестування та практичні аспекти робототехніки.	
Тема 11. Інтеграція робототехнічних систем в реальні умови.	Особливості інтеграції робототехнічних систем у різні галузі. Приклади реальних проектів та їх практична реалізація. Методи оптимізації інтеграційних процесів.
Тема 12. Методи та інструменти тестування робототехнічних систем.	Види тестування роботів: функціональне, навантажувальне, безпекове. Інструменти для тестування робототехнічних систем. Розробка та реалізація тестових сценаріїв. Аналіз результатів тестування та вдосконалення робототехнічних систем.
Тема 13. Кібербезпека в робототехніці. Захист даних та безпека систем.	Основні загрози кібербезпеці у робототехнічних системах. Методи захисту даних та забезпечення безпеки у робототехнічних середовищах. Роль шифрування та автентифікації в захисті робототехнічних систем. Стратегії реагування на інциденти кібербезпеки у робототехніці.
Тема 14. Етичні та правові аспекти використання роботів у суспільстві.	Етичні питання у сфері робототехніки: автономія, відповідальність, безпека. Правові регулювання використання роботів у різних країнах. Проблеми приватності, безпеки та відповідальності при розробці роботів. Соціальні та економічні наслідки широкого впровадження робототехнічних систем.
Тема 15. Перспективи розвитку робототехніки.	Огляд новітніх технологій у робототехніці: колаборативні роботи, нанороботи, біоміметичні системи. Тренди та перспективи розвитку робототехнічних систем у найближчі роки. Вплив штучного інтелекту та квантових обчислень на майбутнє робототехніки.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лабораторно-практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 70 балів);	

підсумковий/семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Лабораторно-практична робота № 1	10
Лабораторно-практична робота № 2	10
Лабораторно-практична робота № 3	10
Лабораторно-практична робота № 4	10
Лабораторно-практична робота № 5	10
Лабораторно-практична робота № 6	
Лабораторно-практична робота № 7	10
Контрольна робота	30
ВСЬОГО	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Корнейчук, В. А. (2020). Проектування робототехнічних систем. ХНУРЕ.
2. Corke, P. (2017). Robotics, Vision and Control: Fundamental Algorithms in MATLAB® (2nd ed.). Springer. [PDF](#)
3. Siciliano, B., & Khatib, O. (Eds.). (2016). Springer Handbook of Robotics (2nd ed.). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-32552-1>
4. Craig, J. J. (2018). Introduction to Robotics: Mechanics and Control (4th ed.). Pearson.

Додаткова

5. Koubaa, A. (Ed.). (2016). Robot Operating System (ROS): The Complete Reference (Volume 1). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-26054-9>
6. Чехович, І. О. (2019). Інтелектуальні системи в робототехніці. ЛНУ ім. Івана Франка.
7. Niku, S. B. (2020). Introduction to Robotics: Analysis, Control, Applications (3rd ed.). Wiley.

8. Warriar, F. (2018). Artificial Intelligence for Robotics: Build Intelligent Robots that Perform Human Tasks Using AI Techniques. Packt Publishing.